

Stanovisko hlavnej kontrolórky k záverečnému účtu mesta Spišská Belá za rok 2021

Záverečným účtom mesta rozumieme súhrnné spracovanie údajov charakterizujúcich rozpočtové hospodárenie mesta za príslušný kalendárny rok.

Podľa § 18f ods. 1 písm. c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o obecnom zriadení“) predkladám odborné stanovisko k návrhu záverečného účtu mesta Spišská Belá za rok 2021. Účelom a cieľom stanoviska je odborné posúdenie všetkých aspektov a náležitostí záverečného účtu, ktorými musí tento dokument zo zákona disponovať.

Odborné stanovisko k návrhu záverečného účtu za rok 2021 som spracovala na základe zverejneného materiálu Záverečný účet mesta Spišská Belá za rok 2021 a podľa ostatných dostupných materiálov.

A. Východiská spracovania odborného stanoviska k návrhu záverečného účtu

Záverečný účet mesta Spišská Belá za rok 2021 je predložený na prerokovanie do mestského zastupiteľstva v zákonom stanovenej lehote, t. j. do šiestich mesiacov po uplynutí rozpočtového roka.

1. Súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi

Návrh záverečného účtu mesta Spišská Belá za rok 2021 je spracovaný v súlade so zákonom č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách“) a Všeobecne záväzného nariadenia Mesta Spišská Belá č. 6/2009, ktorým sa vydávajú zásady nakladania s finančnými prostriedkami Mesta Spišská Belá.

2. Dodržanie informačnej povinnosti zo strany mesta

Vyvesením záverečného účtu na úradnej tabuli mesta a webovom sídle (www.spisskabela.sk) od 10. 5. 2022 bola splnená povinnosť uložená ustanovením § 9 ods. 2 zákona o obecnom zriadení a § 16 ods. 9 zákona o rozpočtových pravidlách. Návrh rozpočtu má byť pred schválením zverejnený najmenej 15 dní spôsobom v mieste obvyklým, aby sa k nemu mohli vyjadriť obyvatelia alebo odborná verejnosť.

3. Dodržanie povinnosti auditu zo strany mesta

Mesto si dalo overiť účtovnú závierku audítorom podľa § 16 ods. 3 zákona o rozpočtových pravidlách a § 9 ods. 4 zákona o obecnom zriadení. Audit vykonala overovateľ POVMART, s. r. o., audítorská spoločnosť, Národná trieda 86, Košice, č. licencie UDVA 413, kľúčový štatutárny audítor Ing. Mária Pochová, SKAU licencia č. 417.

4. Metodická správnosť predloženého návrhu záverečného účtu

Predložený návrh záverečného účtu obsahuje povinné náležitosti podľa § 16 ods. 5 zákona o rozpočtových pravidlách a to:

- a) údaje o plnení rozpočtu v členení podľa § 10 ods. 3 v súlade s rozpočtovou klasifikáciou
- b) bilanciu aktív a pasív
- c) prehľad o stave a vývoji dlhu
- d) údaje o hospodárení príspevkových organizácií v ich pôsobnosti
- e) prehľad o poskytnutých dotáciách podľa § 7 ods. 4 v členení podľa jednotlivých príjemcov
- f) údaje o nákladoch a výnosoch podnikateľskej činnosti
- g) hodnotenie plnenia programov mesta

Údaje o plnení rozpočtu boli spracované podľa rozpočtovej klasifikácie v súlade s Opatreniami MF, ktoré sú záväzné pri zostavovaní rozpočtov územnej samosprávy. V súlade s týmito právnymi predpismi sa jednotne určujú a triedia príjmy a výdavky rozpočtu vrátane ich vecného vymedzenia a finančné operácie s finančnými aktívami a pasívami.

B. Zostavenie záverečného účtu

Mesto pri zostavení záverečného účtu postupovalo podľa § 16 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a po skončení rozpočtového roka údaje o rozpočtovom hospodárení súhrnne spracovalo do záverečného účtu za rok 2021. V súlade s § 16 ods. 2 cit. zákona mesto finančne usporiadalo svoje hospodárenie vrátane finančných vzťahov k zriadeným alebo založeným právnickým osobám a fyzickým osobám – podnikateľom a právnickým osobám, ktorým poskytlo prostriedky svojho rozpočtu, ďalej usporiadalo finančné vzťahy k štátnemu rozpočtu, štátnym fondom a k rozpočtu vyššieho územného celku.

1. Rozpočtové hospodárenie mesta v roku 2021

Finančné hospodárenie mesta Spišská Belá sa v roku 2021 riadilo rozpočtom, ktorý bol schválený uznesením mestského zastupiteľstva č. 142/2020 dňa 10. 12.2020. Rozpočet bol schválený ako vyrovnaný, príjmy aj výdavky v objeme 8 226 868,- eur. V zmysle zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy bol rozpočet mesta na rok 2021 zostavený v členení na:

a) bežný rozpočet, t.j. bežné príjmy a bežné výdavky:	
bežné príjmy	6 693 705 eur
bežné výdavky	6 435 479 eur
prebytok	258 226 eur
b) kapitálový rozpočet, t.j. kapitálové príjmy a kapitálové výdavky:	
kapitálové príjmy	1 077 636 eur
kapitálové výdavky	789 906 eur
prebytok	287 730 eur
Spolu prebytok rozpočtu.....	545 956 eur
c) finančné operácie:	
finančné operácie príjmové	455 527 eur
finančné operácie výdavkové	1 001 483 eur
schodok	- 545 956 eur

V priebehu rozpočtového roku 2021 bolo prijatých 10 rozpočtových opatrení, ktorými bol schválený rozpočet zmenený. Najvýznamnejšie zmeny rozpočtu v časti príjmov:

- zvýšenie bežných grantov a dotácií pre školstvo vo výške 164 tis. eur
- zvýšenie kapitálových príjmov – dotácie na rekonštrukciu cyklist. mosta - 25 tis. eur
dotácia na modernizáciu atletickej dráhy – 30 tis. eur
dotácia na dobudovanie hokejbalovej haly – 200 tis. eur
dotácia na detské ihrisko – 28 tis. eur
záloha SpoluBližšie – komunitná záhrada – 31 tis. eur
- zvýšenie bežných príjmov z daní a poplatkov - 78 tis. eur
- zapojenie prostriedkov rezervného fondu – 503 tis. eur
- refundácia výdavkov na testovanie – 20 tis. eur
- granty pre školy /stravovanie/ - 95 tis. eur
- projekt Spolu bližšie – zálohová platba bežné príjmy – 57 tis. eur

Všetky navýšené príjmy oproti pôvodnému rozpočtu boli zapojené do výdavkov mesta, preto bol rozpočet po schválení zmenách vyrovnaný. Výdavky a príjmy celkom boli v rovnakom objeme - 9 967 126,00 eur.

2. Výsledok hospodárenia mesta v roku 2021

Z analýzy hospodárenia vyplýva, že mesto Spišská Belá skončilo rozpočtové hospodárenie v roku 2021 takto:

a) v bežnom rozpočte dosiahlo prebytok vo výške /príjmy 7 068 534,75 eur, výdavky 6 506 628,97 eur/	+ 561 905,78 eur
b) v kapitálovom rozpočte dosiahlo schodok vo výške /príjmy 997 930,06 eur, výdavky 1 043 132,22 eur/	- 45 202,16 eur
c) rozdiel medzi príjmami a výdavkami rozpočtu predstavuje prebytok vo výške	+ 516 703,62 eur
Úprava výsledku o nevyčerpané účelové prostriedky vo výške	- 501 860,33 eur
Upravený prebytok bežného a kapitálového rozpočtu	+ 14 843,29 eur
Rozdiel medzi príjmovými a výdavkovými finančnými operáciami predstavuje ku koncu roka 2021 čiastku /príjmy 1 142 320,10 eur - výdavky 724 888,62 eur/	+ 417 431,48 eur
Celkový výsledok rozpočtového hospodárenia mesta za rok 2021 po započítaní rozdielu finančných operácií a vylúčení nevyčerpaných dotácií je	+ 432 274,77 eur

Výsledok hospodárenia mesta, prebytok vo výške 432 274,77 eur, bol zistený podľa ustanovenia § 2 písm. b) a c) a § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona o rozpočtových pravidlách.

Výsledok je upravený o nevyčerpané účelovo určené prostriedky poskytnuté v roku 2021 zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu Európskej únie alebo na základe osobitného predpisu. Jednotlivé dotácie so sumou nevyčerpaných prostriedkov, ktoré sa z výsledku vylučujú sú v záverečnom účte konkrétne uvedené, suma spolu je 501 860,33 eur.

Mesto navrhuje celý dosiahnutý výsledok hospodárenia – prebytok vo výške 432 274,77 eur použiť na tvorbu rezervného fondu.

3. Plnenie príjmovej časti rozpočtu

	Upravený rozpočet na rok 2021	Skutočnosť k 31.12.2021	% plnenia	Skutočnosť k 31.12.2020	% nárastu poklesu
Príjmy celkom	9 967 126,00	9 208 784,91	92,39	9 961 791,10	92,44
Bežné príjmy	7 036 719	6 790 731,20	96,50	6 930 704,23	97,98
Kapitálové príjmy	1 179 255	997 930,06	84,62	1 384 860,83	72,06
Príjmové finančné operácie	1 489 608	1 142 320,10	76,69	1 646 226,04	69,39

Príjmy mesta za rok 2021 boli v skutočnej výške 9 208 784,91 eur, čo predstavuje 92,39 % plnenie rozpočtu.

Bežné príjmy boli oproti rozpočtu splnené na 96,18 %. Tieto zahŕňajú hlavne daňové príjmy, nedaňové príjmy a transfery. Bežný rozpočet mesta bol reálne nastavený, mierny pokles bol u nedaňových príjmov, kde sa prejavili pandemické obmedzenia (z prenajatých pozemkov, bytov, nebytových priestorov, futbalového štadióna). Nenaplnenie rozpočtu spôsobil hlavne výpadok rozpočtovaných finančných prostriedkov na zriadenie odborných učební na základných školách, ktoré mesto očakáva od schválenia projektu od roku 2018.

Skutočné kapitálové príjmy predstavujú 84,62 % plnenie rozpočtu. Kapitálové príjmy dosiahnuté z predaja pozemkov tvorili 0,9 % z celku. Nenaplnili sa očakávané nenávratné finančné príspevky na rekonštrukciu cyklocesty, na hokejbalovú halu, na atletickú dráhu. Z najvýznamnejších príjmov to boli prostriedky na prístavbu materskej školy, Historicko-prírodno-kultúrna cesta okolo Tatier, rekonštrukcia MK Tatranská, komunitné centrum a ďalšie.

Príjmy z finančných operácií boli vo výške 76,69 % rozpočtu. Z rezervného fondu mesto čerpalo 411 tis. eur na investičné akcie a z fondu opráv 41 tis. eur na opravy nájomných bytov, prevod účelovo určených finančných prostriedkov z roku 2020 na rok 2021 bol vo výške 552 888,20 eur a Lesy Mesta Spišská Belá s. r. o. splatili mestu poskytnutú finančnú výpomoc.

4. Plnenie výdavkovej časti rozpočtu

	Upravený rozpočet na rok 2021	Skutočnosť k 31.12.2021	% plnenia	Skutočnosť k 31.12.2020	% nárastu poklesu
Výdavky celkom	9 967 126	8 274 649,81	83,02	8 984 087,95	110,94
Bežné výdavky	3 564 560,00	2 761 266,52	77,46	5 865 522,06	60,77
Kapitálové výdavky	1 718 670	1 023 280,21	59,54	2 452 155,16	41,73
Výdavkové finančné operácie	724 879	724 888,62	100,00	666 410,73	108,78

Výdavky mesta za rok 2021 boli v skutočnej výške 8 274 649,81 eur, čo predstavuje 83,02 % plnenie rozpočtu.

Bežné výdavky mesta boli oproti rozpočtu čerpané na 77,46 %. Vynaložené boli hlavne na mzdy a súvisiace poistné a odvody a to v sume 1 005 tis. eur, ďalej na chod mesta, nákup tovarov a služieb a dotácia pre Lesy Mesta Spišská Belá s. r. o. za obmedzenie hospodárenia v lese. V súvislosti s pandemickými opatreniami boli obmedzené kultúrne a športové podujatia.

Prehľad čerpania bežných výdavkov a porovnanie s rozpočtom je súčasťou záverečného účtu. Ďalšou súčasťou je tabuľkovo spracovaný prehľad o poskytnutých dotáciách občianskym združeniam, ktorým v zmysle zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy bolo v roku 2021 poskytnutých spolu 39 944 eur.

Kapitálové výdavky boli oproti rozpočtu čerpané na 59,54 %. Použité boli hlavne na rekonštrukcie miestnych komunikácií a chodníkov, územný plán, cyklochodníky, projektové dokumentácie, prístavba MŠ Mierová, dobudovanie hokejovo-hokejbalovej haly, komunitné centrum a pod.

Výdavkové finančné operácie boli oproti rozpočtu splnené na 100 %. V rámci finančných operácií boli realizované všetky plánované splátky úverov.

5. Bilancia pohľadávok a záväzkov

Stav pohľadávok mesta Spišská Belá k 31.12.2021 je 3 345 987,92 eur. Oproti roku 2020 ide o nárast o 1 126 tis. eur. Túto kategóriu tvorí aj zúčtovanie transferov rozpočtu obce voči školám, kde bol majetok nadobudnutý z prostriedkov ŠR a mesta. Nárast v pozitívnom smere spôsobilo, že mesto dalo do užívania dokončenú prístavbu materskej školy a telocvične. Tieto pohľadávky sa mesačnými odpismi každoročne znižujú.

Negatívom je, že vzrástli daňové a nedaňové pohľadávky mesta voči dlžníkom o 11 tis. eur, a to na 154 662 eur. Tvoria ich nedoplatky za vývoz TKO, za nájom pozemkov, za predaj pozemkov. Nepriaznivý nárast pohľadávok má dlhodobý charakter. Je potrebné zlepšiť vymáhanie pohľadávok z dôvodu dosiahnutia vyššieho príjmu do rozpočtu mesta a stanoviť pravidlá pre neplatičov v súvislosti s prechodom na množstevný zber TKO.

Stav záväzkov k 31. 12. 2021 bol vo výške 6 540 944,49 eur, oproti roku 2020 (7 059 636,40 eur) klesol o 7,35 %. Poklesli záväzky voči dodávateľom, bankové úvery, ostatné záväzky, vzrástlo zádržné. Mesto k 31. 12. 2021 neeviduje záväzky, ktoré by boli po lehote splatnosti, splácanie je bez problémov.

6. Tvorba a použitie finančných fondov

Mesto môže podľa § 15 zákona o rozpočtových pravidlách vytvárať peňažné fondy. O ich použití rozhoduje mestské zastupiteľstvo. Zostatky peňažných fondov koncom roka neprepadávajú. Mesto Spišská Belá má vytvorený rezervný fond, zostatok k 31. 12. 2021 463 502,80 eur, sociálny fond, zostatok k 31. 12. 2021 8 663,53 eur, fond rozvoja bývania, zostatok k 31. 12. 2021 2 609,50 eur, depozit – účet cudzích prostriedkov, zostatok k 31. 12. 2021 96 088,67 eur, fond prevádzky, údržby a opráv, zostatok k 31. 12. 2021 173 218,62 eur a fond prevádzky, údržby a opráv Štefánikova 18, zostatok k 31. 12. 2021 26 703,63 eur.

Podľa zákona sa rezervný fond vytvára najmenej vo výške 10 % z prebytku hospodárenia zisteného podľa § 16 ods. 6. O použití prebytku rozhoduje mestské zastupiteľstvo, ale až následne po prerokovaní záverečného účtu. Rezervný fond mesta sa tvorí z prebytku ich bežného rozpočtu a prebytku ich kapitálového rozpočtu, ktorý po skončení roka neprepadá. Mesto prevedie tieto nevyčerpané prostriedky na osobitný účet. V nasledujúcich rokoch sa tieto prostriedky v rozsahu ich použitia na stanovený účel zaradia do výdavkov príslušného rozpočtu mesta prostredníctvom príjmovej finančnej operácie. Záverečný účet obsahuje stav jednotlivých fondov, prehľad ich čerpania a tvorby v roku 2021.

7. Prehľad o stave a vývoji dlhu

Stav nesplatených bankových úverov a návratnej finančnej výpomoci k 31.12.2021 bol vo výške 5 338 644,16 eur, oproti 31. 12. 2020 je to pokles o 587 433,63 eur. Mesto svoje záväzky spláca, v roku 2021 neprijalo žiadny nový úver. Jednotlivé úvery a aj záložné práva na nehnuteľnosti, ktorými mesto ručí za prijaté úvery, sú konkrétne rozpísané v záverečnom účte.

Mesto môže prijať návratné zdroje financovania len ak splní podmienky podľa § 17 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy - celková suma dlhu neprekročí 60 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho roka a suma ročných splátok návratných zdrojov financovania vrátane úhrady výnosov, neprekročí 25 % týchto príjmov. Do dlhu mesta sa v zmysle zákona nezapočítavajú v našom prípade záväzky z úveru zo Štátneho fondu rozvoja

bývania a záväzky z úverov prijatých na zabezpečenie predfinancovania realizácie spoločných programov SR a EÚ. Pri porovnávaní hranice 25 % sa z bežných príjmov mesta vylučujú prostriedky, ktoré sú poskytnuté z rozpočtu iného subjektu verejnej správy /školsko../. Pri tomto ukazovateli sa do splátok úverov započítavajú aj splátky úverov zo ŠFRB /istina aj výnosy, t. j. úroky/.

Mesto Spišská Belá malo sledované ukazovatele k 31. 12. 2021 takéto: celková suma dlhu bola vo výške 31,93 % skutočných bežných príjmov roku 2020 a suma ročných splátok tvorila 10,86 % upravených skutočných bežných príjmov roku 2020.

Prehľad vývoja ukazovateľov:

Rok	2017	2018	2019	2020	2021
celková suma dlhu (%)	37,41	31,68	41,22	37,41	31,93
suma ročných splátok (%)	10,63	9,89	8,36	10,63	10,86

8. Podnikateľská činnosť

Podnikateľskú činnosť mesto Spišská Belá vykonáva v Regionálnom turistickom informačnom centre podľa vydaného živnostenského listu. Podľa prehľadu nákladov, ktoré boli vo výške 857,82 eur a výnosov vo výške 809,78 eur, bola podnikateľská činnosť mesta v strate 48,04 eur.

V zmysle ustanovenia § 18 ods. 2 zákona o rozpočtových pravidlách - ak obec vykonáva podnikateľskú činnosť, príjmy a výdavky na túto činnosť sa rozpočtujú a sledujú sa na samostatnom účte. Náklady na túto činnosť musia byť kryté výnosmi z nej. Prostriedky získané z rozdielu medzi výnosmi a nákladmi po zdanení používa obec ako doplnkový zdroj financovania. Ak je hospodárskym výsledkom podnikateľskej činnosti obce k 30. septembru rozpočtového roka strata, obec je povinná zabezpečiť, aby bola do konca rozpočtového roka vyrovnaná, alebo urobiť také opatrenia na ukončenie podnikateľskej činnosti, aby sa v ďalšom rozpočtovom roku už nevykonávala.

Nakoľko strata vznikla k 31. 12. 2021, mesto bude sledovať zvýšenie výnosov, aby boli pokryté náklady a v prípade straty z podnikateľskej činnosti k 30. 9. 2022 prijme potrebné opatrenia.

9. Hodnotenie programov rozpočtu

V súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy bol rozpočet výdavkov na rok 2021 s výhľadom na roky 2022 a 2023 zostavený ako programový. Výdavky rozpočtu mesta boli rozdelené do 15 programov, ktoré sa vnútorne členili na podprogramy a prvky. V návrhu záverečného účtu je uvedené finančné čerpanie programového rozpočtu. Hodnotenie programov, ktoré predstavujú súhrn aktivít, je v návrhu záverečného účtu aj na úrovni slovného uvedenia plnenia či neplnenia jednotlivých programov mesta, vrátane jeho prvkov (projektov).

Z Á V E R

Návrh záverečného účtu mesta Spišská Belá za rok 2021 je spracovaný v súlade s príslušnými ustanoveniami § 16 zákona o rozpočtových pravidlách a obsahuje všetky predpísané náležitosti podľa § 16 ods. 5 uvedeného zákona.

Záverečný účet mesta Spišská Belá za rok 2021 bol podľa § 9 ods. 2 zákona o obecnom zriadení a § 16 ods. 9 zákona o rozpočtových pravidlách predložený na verejnú diskusiu dňa 10. 5. 2022, teda v zákonom stanovenej lehote a spôsobom v meste obvyklým.

Hospodárenie mesta Spišská Belá za rok 2021 boli predložené na overenie audítorom tak, ako to ukladajú ustanovenia § 9 ods. 4 zákona o obecnom zriadení a § 16 ods. 3 zákona o rozpočtových pravidlách.

Na základe uvedených skutočností odporúčam mestskému zastupiteľstvu uzatvoriť prerokovanie návrhu záverečného účtu mesta Spišská Belá za rok 2021 výrokom:

celoročné hospodárenie schvaľuje bez výhrad.

V Spišskej Belej dňa 17. 5. 2022

Ing. Slávka Tomalová
hlavná kontrolórka mesta Spišská Belá